

10.8.10

שלום לכולכם!

עוד רגע אנחנו בבחירות לוועד חדש והיום יותר מתמיד עומדת לפתחנו השאלה, איזה ישוב אנחנו רוצים? מה רמת השותפות בה נחיה? מהם השירותים שנרצה לספק לעצמנו ולילדינו, מה רמת התרבות החינוך ואיזה נרטיב ניהולי ניצור בישוב שלנו?

בשבועות האחרונים, מאז החלטת הוועד להקדים את סיום הקדנציה מארבע שנים לשנתיים ולאפשר לאנשים נוספים להיות מעורבים בקבלת ההחלטות בישוב, עולה נושא הסקטורים בישוב. בדברים המובאים כאן בחרתי לשטוח את דעתי בפניכם ולבטא את תפישת עולמי לגבי נושא ה"סקטורים" ועתידו של היישוב בו אנו חיים. במהלך כהונת הוועד המסיים פעלנו לאור תפישת הישוב כישוב אחד של כל תושביו עם מטרה לתת מענה טוב ככל הניתן למגוון הגילאים והצרכים בישוב.

ברור היה לנו שבכדי ליצור שיח מתחשב, משתף ועם ראייה רחבה לטווח ארוך, הוועד צריך להיות מורכב מנציגות רב גילאית ולשלב חברי הקיבוץ ותושבים חדשים מההרחבה.

בעיני המכנה המשותף הרחב ביותר שקיים בישוב מבוסס כמעט אך ורק על עצם הבחירה לגור בכפר מנחם. חברי הקיבוץ עשו זאת לפנינו ואילו אנחנו בהרחבה בחרנו ביום שהעברנו את משפחתנו לגור כאן על הגבעה. באופן אישי אני מכירה לא מעט אנשים בישוב בטווח גילאים רחב, בהחלט לא לפי אזור המגורים. הקשרים שנוצרו הם תוצר של עבודה משותפת במסגרת הישוב, חיבור משפחתי (גילאי הילדים) ותחומי עניין משותפים.

אני מוצאת שותפים לדעותיי בנושאים הקשורים לאופן ניהול היישוב ודמות עתידנו המשותף בקרב תושבי ההרחבה וחברי הקיבוץ כאחד. מאידך, קיימים גם פערים לא קטנים בישוב, במגוון תחומים החל מניהול החינוך ואופיו ועד אופן ניהול יישוב קהילתי, מי חייב למי ולמה. וגם כאן חילוקי הדעות נמצאים גם עם חברי קיבוץ ותיקים כצעירים ועם תושבים אשר בנו את ביתם בהרחבה.

הניסיון לחלק למעלה מ-1,000 תושבי כפר מנחם ל"סקטורים" על פי אזור מגוריהם הוא פשוט אבסורד, ומתעלם מהמגוון הגדול הקיים בצרכי התושבים, בכל מישורי החיים בחינוך, בריאות, פרנסה, תרבות, ספורט, ועוד ועוד... האם נחלק את היישוב ל"סקטורים" על פי מין? על פי קבוצות גיל? על פי הכנסה חודשית? על פי גילאי הילדים?

אחרי 5 שנים של מעורבות בתהליכים שונים בישוב והתפקיד בוועד היוצא, התחזקה דעתי שעל מנת לקיים יישוב משגשג, עלינו לייצר שיח מכבד, דיאלוג, הקשבה והגעה להבנות והסכמות רחבות ביישוב.

ההצעה על פיה הבחירות לוועד ייערכו על פי "סקטורים" גיאוגרפיים, הקיבוץ בוחר בנציגיו מקרב חברי הקיבוץ, תושבי ההרחבה בחרים מקרב דיירי הרחבה, תגביר את הפיצול ביישוב תעודד התנחלויות ללא תכלית, ובמקום להוביל אותנו לקראת הסכמות בונות קהילה, נידרדר למריבות וויכוחים שעלולים לגרום נזקים ממשיים ליישוב ולאיכות חיינו כולנו.

המסרים המועברים בשוב (בקרב תושבי ההרחבה ובקיבוץ עצמו) שרק בחירות סקטוריאליות יהיו הדרך להשיג אמון בנציגים שייבחרו שגויים מיסודם.

קבוצת האנשים שתיבחר לוועד החדש תתמודד עם הצורך להמשיך ולנהל ולקדם את היישוב, עליהם יהיה לייצר לעצמם את דרכי העבודה וההסכמה הפנימית בכדי להגיע להחלטות, המתאימות לשוב על פי מיטב שיקול דעתם והנסיבות. חברי הוועד יידרשו לקבל החלטות, קלות כמורכבות, על פי מיטב שיקול דעתם וניסיונם ולא כשליחי קבוצת אינטרסים זו או אחרת. אמון בוועד ייבנה מתוך הכרה של הציבור בכנות כוונותיו של הצוות המרכיב את הוועד וביכולתו לנהל את היישוב ביד בוטחת ונכונה. הצפייה לייצר קונצנזוס מלא ולאורך כל תקופת הכהונה היא לא ריאלית. לכל מועמד יש תומכים או מתנגדים, כל אדם שיציג את מועמדותו ויקבל את מירב הקולות לעולם לא יוכל לרצות באופן מוחלט גם את מי שתמך בו.

בדמוקרטיה, כמו בדמוקרטיה סביר מאוד שחלק מההחלטות שתתקבלנה לא תמצאנה חן בעיני פלוני או אלמוני. לא נכון להשליך מכך שאין אמון בוועד ולכן החלטות הוועד המכהן אינן קבילות.

בכל דרך שנבחר, יישוב מצריך ניהול והגוף שמנהל יישוב הוא אך ורק וועד נבחר, בואו נגיע לבחירות הקרובות מתוך הרצון לבנות את היישוב ולתת אמון באנשים שנבחרו שיעשו נכון לשוב.

אני מאמינה שהוועד צריך להיות מורכב ממגוון גילאים ודעות, הבחירה בו צריכה להיות שווה לכולם ללא שיוך באיזה גבעה ביתנו נמצא.

דלית גדיש – יו"ר אגודת מתיישבי

דף הסבר לקראת ההצבעה בקלפי ב-18.8.10

בחירת מודל מבנה הוועד החדש והדרך לבחירתו:

1. מודל סקטוריאלי חלקי:

לכל שכונה ביישוב יש שיריון לחמישה מקומות כשאר כל חבר אגודה מצביע לכלל המועמדים, גם לתושבי שכונת המגורים שלו וגם לתושבי השכונה השניה (הצבעה לעשרה מועמדים).

- אחוז חסימה מוצע: 40% מכלל המצביעים.

2. מודל סקטוריאלי מלא:

לכל שכונה ביישוב שריון לחמישה מקומות כאשר כל חבר אגודה מצביע רק לנציגי שכונת המגורים שלו (הצבעה לחמישה מועמדים).

- אחוז חסימה מוצע: 40% ממצביעי השכונה.

3. מודל משולב:

לכל שכונה ביישוב שריון לחמישה מועמדים. כל תושב מצביע על חמישה מועמדים מכלל המועמדים (גם השכונה שלו וגם מי שאינו תושב השכונה שלו). נבחרים לוועד חמשת המועמדים שקבלו הכי הרבה קולות מכל סקטור.

- אחוז חסימה מוצע: 20% מכלל המצביעים.

בכל המודלים מוצע כי יהיו עשרה חברי ועד על מנת לצור הנהגה רחבה ומגוון דעות. במידה ולא יהיו מספיק מועמדים או שלא יקבלו מספיק קולות מינימום חברי הוועד יהיה שישה. במידה וייבחר מודל סקטוריאלי יו"ר יוחלף לאחר שנה כאשר הוסכם כי נכון להציע שינוי לקיצור כהונת הוועד מארבע שנים לשנתיים בלבד.

4. מודל הנוכחי הקבוע בתקנון סעיף 12.6:

"מספר חברי הוועד יהיה חמישה לפחות"
במודל הנוכחי כהונת הוועד קבועה לארבע שנים.

סיכום המודלים בטבלה:

נמצא כיום בתקנון	מודל משולב	סקטוריאלי מלא	סקטוריאלי חלקי	
לא	כן	כן	כן	שיריון עפ"י שכונות
כולם את כולם	כולם את כולם	כל אחד את נציגי השכונה שלו	כולם את כולם	מי בוחר את מי
10	5 מכלל המועמדים	5 ממועמדי השכונה שלך	10 (5 מכל שכונה)	כמה בוחרים
לפחות חמישה	מינימום 6 מומלץ 10	מינימום 6 מומלץ 10	מינימום 6 מומלץ 10	מס חברי ועד
אין	20% מכלל המצביעים	40% ממצביעי השכונה	40% מכלל הבוחרים	אחוז חסימה מוצע
קבוע	מתחלף	מתחלף	מתחלף	יו"ר
ארבע שנים	שנתיים	שנתיים	שנתיים	משך כהונה

מה בהמשך:

1. במידה והתוצאות יצביעו על מודל שקבל קולות רבים יותר מהמודל הקבוע בתקנון ינוסח מודל זה באופן משפטי.
2. ייערך קלפי לשינוי תקנון.
3. במידה והשינוי יעבור ביותר משני שליש מקולות הבוחרים יועבר השינוי לאישור רשם האגודות השיתופיות ולאחר קבלת אישור הרשם תבחר ועדת בחירות ויתחיל תהליך הבחירות לוועד האגודה.
4. במידה ולא יעבור שינוי התקנון- תבחר ועדת בחירות ותתחיל את הליך הבחירות לוועד האגודה.

הידברות כיצד? ראיונות עם תושבי היישוב

רצוי לקיים קהילה משותפת
אמנון זלינגר חבר קיבוץ

אמנון פתח והתייחס למכשולים ואחר כך ברצף לדרכי הפעילות המתבקשים.

אני מביאה את דבריו:

אני סבור, שיש בעיות בלתי פתורות בתוך ההרחבה עצמה. אני לא מצוי בבעיות, אני יודע, שחלק מהתושבים טוענים, שנציגי ההרחבה בוועד, אינם מייצגים את האינטרסים שלהם. לדעת קבוצה זו, הרוב שנוצר בבחירות נקבע ע"י חברי הקיבוץ.

אני חושב, שהחזון הוא שתהיה קהילה אחת משותפת ואני גם מאמין בזה, אבל זה נראה לי רחוק.

בכל הצדדים קיימות אי הבנות לגבי מהות הקהילה (ויש יותר משתי דעות). יתכן שלתושבים יש רעיונות פוריים לגבי תפקוד הקהילה, אבל סגנון ההתבטאות הבוטה מחבל ביכולת להתחבר לרעיונות אלו (למשל, הצעותיו של יובל נחמני בחלקן נכונות, אבל נוסחו באופן שהקשה לקבלן).

ניתן להביא מגשר - איש מקצוע חיצוני, שיעשה מיפוי אינטרסים של כל הצדדים (יש יותר משניים) וינסה להביא לפתרון המחלוקת בישוב. לדעתי, קיום קהילה משותפת יהיה win win situation. צריך להקשיב גם למתנגדים וגם לקיצוניים ביניהם, שחושבים שלא צריך קהילה משותפת.

אם בסופו של דבר שום פעילות לא תצלח, אז אי קיום של קהילה משותפת יתכן, אף על פי שהרוב לא רוצה בכך וזה מנוגד לאינטרסים של כולם.

צריך לבנות אמון הדדי בין חברי הקיבוץ ותושבי ההרחבה בועז קפלן - חבר ועד וחבר קיבוץ

בועז בחר להתחיל בתיאור המכשולים, העומדים בדרכו של היישוב ולבסוף התייחס למה אפשר לעשות. אני מביאה את דבריו:

כדי להנמיך את הלהבות בישוב, חייבים להבין מה מקור הלהבות.

היום יש ביישוב מצב קשה של חוסר אמון בין תושבי ההרחבה לקיבוץ (אני לא בטוח, שזה דו צדדי) והתנגדות של חלק מהתושבים למהלכי הוועד. חוסר האמון נובע ממצב של חוסר אינפורמציה. הרבה מאוד מהלכים, שנעשו בשלבי הקמת ההרחבה, גרמו למצב שתושבי ההרחבה מתייחסים בצורה מאוד חשדנית כלפי הקיבוץ. זה מתחיל עוד מהקמת תחנת הכח, כאשר תושבי ההרחבה מסתכלים על מהלך הקמת התחנה, כמהלך שהקיבוץ הסתיר מהם, למרות שחברי הקיבוץ הצטרפו למאבק נגד התחנה, יחד עם תושבי ההרחבה. עד היום, רוב תושבי ההרחבה, רואים את המהלך כמהלך של הקיבוץ, למרות שזה היה מהלך של אדם אחד, או שניים וחברי הקיבוץ לא יודעו ולא היו מודעים למהלך והשתמעויותיו.

דוגמא נוספת היא התארגנות מערכת החינוך: הקיבוץ העביר את מערכת החינוך לישוב, כדי לא להצטייר כקיבוץ שמנסה לסחוט כספים מתושבי ההרחבה (דרך מערכת החינוך). שיוך מערכת החינוך לישוב מאפשר להחליט יחד על מחירים ונהלים.

כלומר הקיבוץ ביצע את המהלך מתוך כוונות טובות ולא העלה בדעתו, שבעיני תושבי ההרחבה תצטייר תמונה הפוכה. תושבי ההרחבה רואים את המהלך כזריקה של מערכת החינוך לישוב, שלא היה מוכן למהלך ולידע איך לטפל במערכת החינוך.

אלו הן רק שתי דוגמאות ויש דוגמאות נוספות.

אנחנו, חברי הוועד סבורים, שהישוב צריך להתנהל כישוב קהילתי, עם חיי קהילה עשירים ותקציב מוגבל. בהרחבה, קיימת קבוצה של תושבים, שלא מעוניינת בהכתבת חיי הקהילה ע"י הוועד. אין לי בעיה עם דעות אלו. יש לי קושי עם האופן בו בחרו המתנגדים להתנסח. ההתנגדות לוותה בהשמצות קשות של הוועד, חברי הוועד וחברי הקיבוץ, הרבה פעמים תוך סילוף עובדות.

קבוצת המתנגדים לוועד לא מוכנה, שיכתבו לה את רמת השותפות הקהילתית. למשל, הם לא מוכנים שמראש יגבו מהם תקציב עבור פעילות תרבותית ומבקשים לקנות את הפעילויות בהן הם מעוניינים – אם הם ירצו לבוא לפסח, או לשבועות הם ישלמו ויבואו, בדיוק כפי שקורה היום בברכה.

הדעה היא לגיטימית וקיימת גם בקיבוץ (כשחברים שונים, רואים את רמת השותפות באופן שונה).

המדיניות לגבי רמת השותפות מוכרעת באספה ובקלפי והוועד מיישם אותה. יש קבוצה של תושבים, שלא מוכנה לקבל את הכרעת הרוב ומגיבה בעוינות כלפי הוועד, מה שמחזיר אותנו לחוסר האמון הבסיסי בין תושבי ההרחבה והקיבוץ. צורת הדיבור והסגנון החרף בהם מתבטאים המתנגדים לוועד ולקיבוץ, גורם היום להרבה חברי קיבוץ לעשות סוג של הפרדת כוחות.

מה ניתן לעשות:

אין לי כרגע תשובה אופרטיבית. אין מתכון קסם, שאם נפעל על פיו, הכל יראה יותר טוב.

צריך להחזיר את האמון ההדדי, באמצעות פרישת כל המתחים על השולחן.

חברי הקיבוץ צריכים לדעת, שלא כל כוונה טובה, מתפרשת בצורה טובה ע"י תושבי ההרחבה ותושבי ההרחבה צריכים להכיר את כוונות הקיבוץ.

ההחלטות צריכות להתקבל בצורה משותפת של כל תושבי הישוב, ככל שניתן.

העצמה משותפת זהו האינטרס של כולנו

ליאור לוי חבר ועד תושב ההרחבה

ליאור פרש יריעה רחבה של דילמות וקונפליקטים מבניים, שהישוב נמצא בהם. אני מביאה את דבריו:

כדי להוריד את גובה הלהבות צריך לעשות שני דברים:

בפן החברתי/ תרבותי, לערוך מפגשים פתוחים, על כוס קפה וחברותא. ועדת התרבות היא האמונה ליצור את המסגרת למפגשים אלו, השאיפה היא, שהמפגשים הללו יתרמו להכרות, כתנאי בסיסי לצמצום הניכור.

בפן הניהולי, אנחנו זקוקים לאדם בעל כריזמה ושעור קומה (יכול להיות חיצוני), שבתהליך ארוך יתחיל להתוות דרך ובה להוביל את הקהילה לעבר חזונה. אדם שכזה, ראוי שיקבל יותר סמכויות, יותר ימי עבודה, ואני מקווה שעם הזמן יקבל גם את ההכרה המתבקשת. חשוב ביותר, שגם הליך בחירתו יהיה מוסכם על תושבי הישוב וכמובן במעורבותם הישירה.

ככלל ניתן לומר, שמרבית הציבור רוצה שיובילו אותו, ינהיגו אותו ויפעילו אותו בדרך המוסכמת.

אני רואה 3 מכשולים בדרך:

***אין הסכמה על הדרך לניהול הישוב:**

כרגע אנחנו בתהליך של בחירת ועד חדש, שצריך לסיימו. אנחנו בסוג של מלכוד, כי מצד אחד, הוועד היוצא הכריז על סיום הקדנציה ובחירת ועד חדש ומצד שני, יש לא מעט קולות, שמציעים דרך ניהול אחרת לישוב. השיטה של ניהול ע"י ועד האגודה, נבחרה ע"י הקיבוץ עבור כל התושבים ואין עליה הסכמה. היום, יש קולות שאומרים, נכשלנו בניהול ע"י ועד האגודה, אולי יש מקום להתנהל ע"י ועד מקומי, או בשיטה אחרת. אני חושב, שהוועד החדש, יתקל באותן בעיות ויתקע בהן.

*** כל עוד אנחנו לא מסדירים את היחסים בין הקיבוץ להרחבה אנחנו במלכוד:**

הקיבוץ ניסח את היחסים הכלכליים עם ההרחבה ולא נערך לבניית היחסים החברתיים קיבוץ-הרחבה. הקיבוץ צריך להגדיר לעצמו מה הוא רוצה - איזו שכנות? אלו סוגי יחסים? עם הצהרת כוונות, של הראייה שלו, הוא צריך לבוא לתושבי ההרחבה ולפרוש אותן אחת לאחת. במשור העסקי כלכלי הקיבוץ יכול לייצג קונצפציה, כי יש בו שותפות וערבות הדדית. בהרחבה, אין אפשרות להגיע לקונצנזוס. הגישה צריכה להיות לא לרצות את תושבי ההרחבה, אלא להכיר בצרכים ובאינטרסים שלהם, תוך הכלה. למשל, מוסכם על כולנו, כי מחיר הארוחות בחדר האוכל מסובסד לחברים, אני מצפה, שתושבי ההרחבה יקבלו מחיר מופחת מן המחיר אותו ישלם סועד חיצוני. או, בחיבור לרשת התקשורת, לא הייתה הצדקה, שתושבי ההרחבה ישלמו יותר מחברי קיבוץ. גבית שכר דירה עבור שימוש במבני החינוך והישוב, צורמת לחלק מתושבי ההרחבה. לי ברור, שצריך לשלם עבור המבנים, כי הקיבוץ הקים אותם. שכר הדירה צריך להיות כזה שיכלול את עלות השימוש והתחזוקה עם רווח מינימלי. גם בקרב תושבי ההרחבה, נדרשת הכרה בזכותו של הקיבוץ להמשיך ולהתפרנס, גם לכאורה על חשבון מתיישבי ההרחבה, שהרי בסופו של דבר, שכנים, או תושבים במצב כלכלי יציב עדיפים. אנחנו, תושבי ההרחבה, לא נרוויח אם הקיבוץ יגועו כלכלית נהפוך הוא.

האינטרס של כולנו הוא העצמה משותפת של כלל הציבור ולא רק האינטרס הצר של "איך אני יכול להזויל בשקל או שנים את תעריף חדר האוכל". אין לי בעיה עם התייעלות, חסכון במה שאפשר והעברה לספקים חיצוניים, כשאפשר, אך יחד עם זאת, כפי שכבר אמר אחד מידידי "עדיף גרעון כלכלי על גרעון חברתי".

כאמור, הקיבוץ צריך להבהיר את כוונותיו. בגלל, שהצהרת הכוונות של הקיבוץ לא נאמרה, יש בהרחבה ייחוס כל מיני התייחסויות לקיבוץ, שלא בטוח שהן נכונות.

***יש להסכים על כללי משחק משותפים:**

המטרה צריכה להיות ברורה וכללית המשחק הם כללי השיח היישובי וכמובן ערכים משותפים. לצערי, יש אנשים שלא מתייחסים לדמוקרטיה כערך. תפישת הדמוקרטיה הינה הבסיס והיא צריכה להיות מוסכמת. גם בקיבוץ וגם בהרחבה יש מגוון דעות. אין פה שתי עמדות שצריך לגשר ביניהן. יש פה קבוצת אנשים, שגרה באזור גיאוגרפי אחד, שבמידה מסוימת נכפה עליהם סוג של שותפות. ההרחבה זו הגדרה גיאוגרפית. יש פה לא מעט עמדות ודעות וטוב שכך.

יש לנו בישוב קבוצה לא מבוטלת של תושבים, שרוצה להשפיע ולהיות מעורבת, אך לעיתים עושה זאת באופן ובדרך שאינה הולמת, בלשון המעטה, את תרבות השיח הראויה. זה בסדר וראוי להשמיע דעה וקול אחר, אך עדיף להשמיע אותה באופן ובדרך שנוכל להקשיב לה, אך לא בהכרח לקבל אותה. יש לנו רוב דומם גדול מדי, הרבה אנשים שלא מעורבים ולא רוצים להיות כאלה, אני מקבל גישה בדלנית זו, אך הייתי מצפה שביחס לכלל היישוב קבוצה זו תהיה, מבחינת גודלה, קבוצה שולית יותר. ככלל צריך לעורר את כלל הציבור, ובעיקר את חברי הקיבוץ.

קלטנו בתקופה קצרה מאוד אוכלוסיה מתרבות מגוונת, בלי שנוצר כור התוך משותף ובלי הכלה. לא שאני בעד יצירת תרבות אחת, אך יש צורך להגיע להסכמות משותפות על ערכים בסיסיים ודרכי פעולה הרצויים בישוב.

אני מאחל לעצמי וליישוב עוד הרבה שנים של עשייה, שגשוג והנאה מן החיים המשותפים במקום שאותו אני כבר אוהב.

לנקלטים החזשים בהרחבה ברוכים הבאים והתערוות מוצלחת

מיטל ואייל נוביק
קרן ואורי ליפשיץ
דפנה ואיל פלז
אור ועומר כורש
מיכל ורביב צביב

מיכל וניר פיק
רוני ורותם יואלי
אדווה וערן פלח
ענת ואמיר פרן
לימור וצבי חסון

לכני המצוות - אופק לוי, איתי איובי, איתי צוברי, מרין ארץ נעה פלז,
עידו צוברי, עמרי שנהר
פרטו כנפייס לקראת התחלות חזרות.
מל טוב לבס, אהרין, אסביס ואלכ המשפחה.
ציק צלחה ורוב נחת.

לחנו! איהושע אסיון ויניבאל המשפחה
הפכות חמות אהולצת הבן והנכד לבנה

עננה עכורה מרחפת לה על פני הישוב

רוני גלמן תושבת ההרחבה

אכן להבות מוניציפליות אחזו בישוב, זמן רב בטרם הגעתי (מאי 2009) והן ממשיכות להתפשט, ומי שחושב שרק העניין המוניציפלי השחיר מעשן טועה! כבר זמן רב, לעננה עכורה זו השלכות ישירות, כמעט על כל תחום בחיינו המשותפים: על צליעתה של מע' החינוך, על מידת הנכונות וההשקעה בתרבות (למרות עשייה רבה של ענת בתחום ורוח התנדבות מפעמת), על טיפוח הישוב בכלל ועל יחסי החברה. הזמן כך נראה, לא ירפא, באם דברים לא ישתנו.

זמן רב מתחבטים רבים בישוב, ואף אני, באשר לצורך לשיפור המצב הלא אידיאלי הזה. יש ומתקיימים דיונים בעניין, אחרים רואים ברוח העשייה וההתנדבות דרך לשנות. ישנם הבוחרים לסכם כל אסיפה וארוע תרבותי בדרך ציורית ואידיאלית, משהו על הנעשה, ובכך לצייר מציאות מדומה, המטשטשת את המבעבע מתחתיה. מילים יפות, אין בכוחן לשנות מציאות עגומה.

לדעתי, על מנת להנמיך הלהבות, יש צורך להסיר את אותה עננה, המצויה מעלינו ומסרבת בתוקף להתנדף. כדי שהאווירה והתחושה תשתנה, תוסר העננה ויונמכו הלהבות, צריכים בקיבוץ לשנות באופן יסודי את הגישה והיחס אל שכונת ההרחבה בכלל ולתושביה בפרט. ברור שהמוטיב הכלכלי הינו אחת הסיבות העיקריות להקמת שכונת ההרחבה וזה בסדר, כל אימת שמכבדים את כללי המשחק החוקיים והנורמטיביים. אך משהופך מוטיב "עשיית הכסף" לכה דומיננטי וכה חד צדדי – משתנים הכלליים: משפחות רבות חשות פגועות, המהומה רבה ודלק הביזנס הקפיטליסטי מזין את אותן להבות. כך אולי מרוויחים כסף, אך מפסידים חברים ושכנים! דוגמאות רבות לכך ומקוצר היריעה אין בכוונתי לפרטן. אציין בהקשר זה את העובדה, כי לא על כל מה "שהוא שלנו" ושאבותינו בנו במו ידם" ניתן ומותר לקחת כסף. לכל היותר ניתן לחייב בכסף לצורך כיסוי ההוצאות אך לא לצורך עשיית כסף, או במונח המשפטי "לשם התעשרות". בל נשכח שבפרוייקט הקמת השכונה, הבטיח הקיבוץ לרשויות המדינה, שתמורת הכנסות שיזכה להם הקיבוץ, ממכירת מגרשים עצמאית למשל, הוא, הקיבוץ יקח על עצמו לקלוט את המשפחות, תוך הפקדת חלק מהתשתיות לשימוש הכלל. האם הקיבוץ עושה זאת כראוי וכנדרש? לדעתי לא! יש לשאוף למקסם רווחים כלכליים אך לא בכל מחיר, ואם המחיר הוא התוצאה שלפנינו: משבר חברתי ומשבר אמון כה עמוק, ראוי שיעשו בקיבוץ חושבים. יצויין, שאמנם בין עשרים לשלושים משפחות מההרחבה מוחות ומתנגדות אקטיבית וקולנית לכללי משחק אלה, אך לפחות כפול משפחות נוספות בהרחבה מסכימות אף הן, שהדברים אינם נעשים כראוי וחשות אף הן, חוסר נוחות רבה מכך, גם אם בדרך שקטה יותר.

חשוב להדגיש, כי התנגדותם האקטיבית של חלק ממשפחות ההרחבה (ואנו ביניהם) לחלק מהתנהלות זו, אין פרושה "רצון ההרחבה להשתלט על הקיבוץ", כפי שדואגים חלק מחברי הקיבוץ להפיץ, כדי להלחיץ ולזרות חרדות בקרב הקיבוצניקים לאובדן קנייניהם. מה ששייך לקיבוץ אינו מענייננו. אין לנו שום שאיפות בעניין וכך יהיה. כל שאנו מבקשים הוא, יחס שווה והגינות בניהול ענייני הישוב המשותף וחלוקת נטל צודקת.

אסיים בשלושה סיפורים הנוגעים לעניין –

הראשון - קבוצת משפחות מההרחבה נפגשה לאחרונה בבית אחת המשפחות. רוב משתתפי הפגישה משתייכים לצד המשפחות בהרחבה שאינו חושב כמונו (אכנה אותם קונפורמיסטים). כללית, גם חלק מחברי קבוצה זו חושבים, שהקיבוץ אינו פועל כראוי, אך מעדיפים 'לבלוע את הצפרדעי' לטובת 'שלום הבית והאווירה השקטה'. באותה שיחה נאמרו הדברים הבאים (ואני מצטטת מפי חלק מהנוכחים בה): 'גם אם גונבים אותי ב-300 ₪ בחודש אני מוכן לשתוק למען השקט והיציבות' ואני שואלת את חברי הקיבוץ – אם כך הם היו מעוניינים שיזכרו את תקופת הקמת השכונה החדשה?

לסיפור השני שותפים אנשים וארועים משני קיבוצים אחרים, הנמצאים ערב הקמת שכונת הרחבה. בדיונים שהתקיימו שם בשאלות הנוגעות לשיטה ולדרכי יסום עלו קולות הדורשים להטיל על המתישבים החדשים את כל ההוצאות הכרוכות, בדרכים שונות (כולל באמצעות המנוף הקרוי אגודה שיתופית). בסופם של אסיפות וויכוחים בין חברי הקיבוץ גבר כוחו של הרוב המכריע מקרבם שמתן את השאיפות וטעו שעל הקיבוץ לפעול בדרך מכוונת והוגנת: תנו להם להתמקם ולהסתגל קודם כל, ואז, בדרך משותפת, נקבע אמות מידה לפיהן תופעל כל המערכת המשותפת על החיים הציבוריים, החברתיים, החינוכיים והכלכליים שבה.

האין זו הדרך הנכונה? האם שני הקיבוצים הללו יפיקו פחות, הן כלכלית והן חברתית? בטוחני שלא – שכן בדרך זו יזכו לשתוף פעולה ורצון טוב של המתישבים ולאורך זמן.

הסיפור השלישי והאחרון נוגע בחבר קיבוץ העוסק מזה זמן בעשייה חברתית רבה וחשובה. חצי התנדבותית משהו יש לומר. מדובר באריה, מדריך הכדוריד, העוסק בהדרכה ובמקביל הקמת קבוצות כדוריד כמעט לכל קבוצות גילאי הנוער בישוב. ביתנו שירה בין המשתתפות בחוג. לא תשמע את האיש בציבור, אך עבודתו רצינית ומקצועית. אין אצלו אבחנה בין ילדי קיבוץ או הרחבה מקרב המשתתפים, אין חיפופים, אין כמעט בעיות משמעות. הורים רבים מגיעים סתם כך לצפות בחוגים ומפיקים הנאה מרובה. מדובר בהשקעה חינוכית יפה בהווה שוודאי תישא פרי בעתיד. עלות ההשתתפות לכל ילד קטנה עד זניחה (העלות כוללת גם ביגוד ותיק ספורט) עד כי נשאלת השאלה אם האיש בכלל מרוויח כסף מהעניין. ומדובר בהרבה יותר מאשר שעת עבודה בשבוע! ידוע, שגם אם יתקל בילד שלא שילם בחודש מסוים עבור החוג יעלים עין. איננו מכירים את אריה עד כדי עדות על אופיו, אך מהמעט שהכרנו ראויים הדברים לציון. כך ראוי שיתבצעו הדברים. אלו הן התוצאות כשערכים גוברים על כסף, כשרוח על חומר. זהו בדיוק המקום שבו יש להשקיע כסף ואנו עושים זאת בשמחה, גם אם נתבקש לשלם יותר בין אם עבור ההשתתפות בחוג או סתם תמיכה בו.

גבריאלה חבויניק מסכמת שנתיים במערכת החינוך

ערב סיום עבודתה של גבריאלה חבויניק נפגשתי אתה לשיחה.

גבריאלה פתחה בתיאור **שנתיים במערכת החינוך בשוב:**

התחלתי לעבוד ביוני 2008, כמנהלת הגיל הרך.

בזמן זה, הסתיים תהליך של מעל שנתיים, שהובל על ידי יועצת ארגונית של חברת נית"ב, בו נוסח החזון החינוכי המשותף לשוב. בעקבות החזון החינוכי היישובי, הופעל מבנה ארגוני חדש למערכת החינוך. המערכת הייתה במצב משברי, מבחינת כוח האדם – גננת פוטרה באמצע השנה והיה קשה לבנות צוות חדש לגן, בנוסף צוות בגן אחר התפרק. וכן, בסוף יולי כל צוות החינוך הבלתי פורמאלי כולל הניהול התפטר. לניהול מערכת החינוך הבלתי פורמלי הגיעה מנהלת בשם ילנה בחודש אוגוסט, שלאחר 3 חודשים התפטרה. בנובמבר 2008, צביה החליטה, מסיבות אישיות, לפרוש מניהול מערכת החינוך. אני החלפתי את צביה בניהול מערכת החינוך כמנהלת על ומנהלת הגיל הרך (בהיקף של חצי משרה) – כאשר בדצמבר 2008, אוריאן בר נכנסה לתפקיד מנהלת החינוך הבלתי פורמאלי (בהיקף של חצי משרה).

במהלך התקופה התאמנו את עצמנו למציאות המשתנה – ארגונית וחינוכית.

ביולי 2009, החלפנו הנהלת חשבונות, שעברה מניהול הקיבוץ לניהול ע"י חברת כרמל, כאשר מהלך זה נעשה לאחר העברת החינוך בינואר 2009, לאחריות אגודת מתיישבי כפר מנחם, על כל המשתמע מכך. ובאותם חודשים, שינינו את החוזים עם עובדות החינוך והן עברו להיות עובדות האגודה (קודם לכן היו להן חוזים מול הקיבוץ). שינינו גם את ההסכמים עם ההורים ונחתמו חוזים בינם ובין האגודה ולא מול הקיבוץ.

אחד הדברים הראשונים, שעמדו לנגד עיני היה לבנות צוותים חינוכיים יציבים, שימשיכו לאורך שנים וניפו כח אדם פחות מתאים. במקביל, דאגתי להעשרת ההון האנושי הקיים, ע"י השתתפות בקורסים במועצה והשתלמויות פנימיות, שהועברו על ידי מדריכות מעג"ן והמדריכה הפדגוגית דאז - צביה גרשוביץ (בעיקר בתשס"ט, לא מספיק בתש"ע).

תשע"א תהא השנה השלישית, שרוב הצוותים ממשיכים בעשייתם המבורכת (לא דבר מובן מאליו!) בשנת הלמודים הנוכחית התחלפו המדריכות הפדגוגיות - פנינה מרקר מרבדים החליפה את צביה גרשוביץ בגיל הרך וחלי זלינגר חזרה לחינוך הבלתי פורמאלי כמדריכה פדגוגית.

מבחינה כלכלית, המערכת ב-2008-2009 הייתה בגרעון גדול ונעשו הרבה מאוד פעילויות של התייעלות וצמצומים ועדיין הקיבוץ כיסה את הגרעון.

שנת תש"ע הייתה בעצם השנה הראשונה, בה מערכת החינוך הייתה בלתי תלויה לחלוטין במערכת הקיבוצית! כל המהלכים הללו דרשו מחשבה ותשומת לב ולא מעט דיונים, לצד הרצון והצורך להמשיך וללוות את הצוותים העובדים בשטח בצורה מקצועית ולהיות במגע שוטף עם ההורים והמערכות החיצוניות (מועצה, משרד החינוך, משרד התמ"ת וכו').

היו אלו שנתיים עמוסות של שמירה על מערכת חינוכית, בצד השקעה והתאמות למציאות המשתנה, תוך כדי גידול מתמיד וקליטת משפחות חדשות.

(בתשס"ט היו בגיל הרך 130 ילדים ורק אוטובוס אחד נסע לבית הספר השנה היו 150 ילדים בגיל הרך ושני אוטובוסים נסעו לבית הספר והצפי לתשע"א קרוב ל 180 ילדים ונפתח בית הספר הצפוני בכפר מנחם).

עוד שאלתי את גבריאלה מה דעתה על הנושאים העומדים על סדר היום היישובי (בהקשר החינוכי).

* צוות האלטרנטיבות:

אני חושבת, שצוות האלטרנטיבות עשה עבודה מדהימה. ישבו ודברו חינוך – הילדים היו לנגד עיניהם. אני חושבת, שיש לשוב זכות להיות שותף לדרך.

אם מישהו חיצוני, יפעיל את מערכת החינוך, יש סיכוי שיראה את המקום כעסק והדרך תהיה אולי פחות חשובה לו. הדברים עלולים להראות אחרת.

* יחסי "מנהלת"- "הנהלה פעילה":

צריך לבנות מחדש את יחסי ה"מנהלת" – "הנהלה פעילה" לקבוע דברים ברורים, כדי שגם כשהצוותים יתחלפו ישמרו הנהלים. כמובן, שמדי פעם רצוי לשאול שאלות האם הנהלים מתאימים, משרתים את האינטרסים לשמם יושבים יחד?

* חילוקי הדעות ב"מנהלת":

באופן כללי, חילוקי דעות זה דבר טוב. לאמת יש 360 מעלות וכל עוד איננו רואים את כל התמונה, התפקוד עלול להיפגע.

כשאנשים פתוחים ואומרים: "אלו השקפותיי ואלו דעותיי", אבל גם "אני מוכן להקשיב", נוצר מרחב של דו שיח ואפשרויות נפתחות. כל עוד לא מתרחש מרחב של הקשבה, אנחנו נשארים במקום של עמדה (השורש של עמדה הוא לעמוד במקום), תקועים ולא פתוחים. חילוקי הדעות נבעו מניסיון לכפות כח ולא מתוך ניסיון של הדברות.

* יחסי קיבוץ-הרחבה:

רוב התקופה מערכת החינוך הייתה פחות חשופה למתח ביחסי הרחבה-קיבוץ, ברמה הלא בריאה שלו. במחצית השנה האחרונה האי שקט הקהילתי מאוד השפיע, בעיקר על תחושות הצוותים, בשאלות של מה ואיך יהיה. התחושה קשה בעיקר אצל ותיקות המערכת, שהרגישו שהמערכת מובנת מאליה ומי שהשתתף בה רצה את המערכת. היום זה לא מובן מאליה. הדבר העלה את הקושי בעיני הצוותים, כי עליהם לתת מענה למערכת הדורשת יותר תשומת לב, ולקוחות שחשים שהם לקוחות שבויים ולא לקוחות שהגיעו מתוך בחירה ורצון.

בקשתי מגבריאלה שתאיר כיצד נראה לה הפלונטר קיבוץ-הרחבה: בצומת, שנמצאים היום הקיבוץ וההרחבה צריך להפסיק להיות צודקים ולהתחיל להיות חכמים. לדעתי, יש להתחיל ולשאול את השאלות מי אנחנו ואיך אנחנו רוצים להיות ולהראות? איזו קהילה אנחנו רוצים להיות?

הקיבוץ פתח את שערי ברצון ובאמונה שאנשים רוצים להיות בדרך דומה להם. אנשי ההרחבה הגיעו עם פנטזיה של מקום פסטורלי, בלי להבין עד הסוף את המשמעות של חיי קהילה והמשמעות של חיים מתוך ערבות הדדית. (ניתן לשאול בכל שלב כמה ערבות הדדית אנו רוצים בקהילה שלנו). אני ממליצה להיעזר בפילוסופיה החיים של דרך הטולטקי, מהספר של דון מיגל רואיס: ארבעת ההסכמות: הסכמה ראשונה: לשמור על טוהר המלה קודם כל כלפי עצמי ולאחר מכן, כלפי הסובבים אותי. הסכמה שנייה: לא לקחת דברים באופן אישי. הסכמה שלישית: לא להניח הנחות. הסכמה רביעית: לעשות כמיטב יכולתי.

גבריאלה סיכמה את התקופה מנקודת ראותה:

ברמה אישית, מאוד נהייתי לעבוד בכפר מנחם. זו הייתה תקופה מאוד מאתגרת ועזרה לי להגיע להרבה תובנות פנימיות, לגבי עצמי ואני מודה לכל מי שהיה מעורב בדרך, גם כשלא הסכמנו.

באיחולי הצלחה ואהבה גדולה
גבריאלה חבונייק

שוחחה והביאה לדפוס יהודית אפרתי

שנת לימודים חדשה בפתח

בימים אלה מערכת החינוך מסיימת את שנת הלימודים הנוכחית ונערכת במרץ לקראת פתיחת שנת הלימודים הבאה.

מערכת החינוך נפרדה מגבריאלה ומסיגלית. נאחל הצלחה בדרך החדשה.

גב' יהודית שהם, מנהלת החינוך לגיל הרך, נכנסה לתפקידה. נאחל לה הצלחה, צמיחה וסיפוק בעבודתה החדשה ונאחל לכולנו הצלחה בדרכינו המשותפת.

בגנים ובבתי הילדים נערכות מסיבות פרידה והצוותים ייצאו לשבוע חופש, כדי שיוכלו לחזור עם כוחות מחודשים לקראת התחלות חדשות המצפות לכולנו. שבוע לפני תחילת השנה, הצוותים ישקיעו בהיערכות, שתכלול השתלמות ושאר הכנות לקראת פתיחת שנת הלימודים.

אנו בשלבים סופיים של החלטות לגבי שיבוצי הילדים לקבוצות ולגבי שיבוצי הצוותים.

בשיבוצים מושקעים מחשבה רבה ושיקול דעת של כל המעורבים בדבר – גבריאלה, הגננות, פנינה המדריכה הפדגוגית של הגיל הרך וסופי היועצת הפדגוגית של מנהלת החינוך, תוך התחשבות בבקשות ההורים.

לאחר סגירת ההרשמה, ישנה היערכות גם מבחינת המבנים – מיפינו את הצרכים בהתאמה למספר הילדים בכל קבוצה ולצרכים ההתפתחותיים של כל גיל ודאגנו לשיפוצים הדרושים בבתי (תוך חסכון בעלויות).

הילדים הוותיקים יחזרו למערכת החינוך ב- 29.8 והילדים החדשים יפתחו את שנת הלימודים

ב- 1.9.2010 .

חשוב מאוד לציין אנשים יקרים ותומכים מהיישוב כולו, המסייעים בהכנות לשנת הלימודים, מתנדבים ומתגייסים לעשייה. אנשים הרואים קהילה, עזרה הדדית, אמפטיה ואכפתיות כערכים חשובים ומרכזיים וזה נותן כוח ואופטימיות. באופן אישי, אני לומדת ונתרמת מהעשייה המשותפת ובהזדמנות זו רוצה להודות לכל אלו, על העשייה ועל הבחירה להיות מעורבים ושותפים לדרך.

במנהלת החינוך חוינו תקופה לא פשוטה של מחלוקות שעל חלקן לא הצלחנו לגשר. בעקבות כך השתנה הרכב המנהלת וכרגע חברי המנהלת הם: דלית, חמוטל, חלי, מור רפפורט, סופי, רונן ואנוכי. יישוב המחלוקות והחלטה ציבורית על אופי המנהלת חשובים ביותר ויינתן לכך מקום ראוי לאחר פתיחת השנה.

חשוב לזכור כי לכולנו מטרה זהה וכולנו רוצים בטובת ילדינו ובטובת היישוב. אני מקווה שנשכיל להיות יותר סובלניים, שנעבוד יחד, מתוך דיאלוג פורה ומצמיח.

שנת לימודים מהנה, פורה ומצמיחה : לילדים, להורים, לצוותי החינוך, להנהלת החינוך ולמנהלת החינוך!
שמרית נור – יו"ר מנהלת החינוך

אוגוסט 10'

קיץ בכפר

קיץ 2010 הייתה חגיגה עבור ילדי ונערי כפר מנחם. הילדים בכל שכבות הגיל הוזמנו להשתייך למסגרות החינוך החברתי-קהילתי: גבע צעיר, גבע בוגר וקייטנה קהילתית שפעלו במקביל. כל אלה נתנו מענה לילדי א-ו במהלך כל חודש יולי עם פעילויות מגבשות חברתית, הכרות עם סביבת מגוריהם וטיולים במקומות שונים בארץ.

נערי היישוב גם הם היו עסוקים למדי. חלקם הגדול עבד בשעות היום ובערב נפגשו לערבי כיף של יחד' במועדון, יצאו יחד לפעילויות אתגר למיניהן וחלקם אף יצאו לטיולים ומחנות מטעם תנועת הנוער. בהזדמנות זו אני מבקשת לפרגן לקבוצת הנערים אשר לקחה על עצמה את 'מועדון הסרט למשפחה' בימי ג' לאורך החופש. מסורת קהילתית שאבדה והשנה שבה.

תודות לכל העוסקים במלאכה: הילדים, הנוער, ההורים והמדריכים אשר עשו כל שביכולתם כדי שהדברים יתבצעו כראוי!

כחלק מההערכות לשנה הקרובה אנחנו מבצעים חשיבה מעמיקה על פעילויות עבור שכבות ה-י"ב. המטרה לפתח עבור שכבות גיל אלו תכניות חינוכיות תואמות גיל וצרכים. הרעיונות והכיוונים מרובים, על כן, מנהלת החינוך תצטרך לקבל החלטה (שעדיין לא התקבלה, יש לציין) כיצד ואיך לעשות זאת. עבור ילדי א-ד' תפעל מסגרת החינוך החברתי-קהילתי במתכונת הקיימת- פעילות בשעות הצהריים: מהחזרה מבית הספר ועד השעה 16.00 ובחופשות פעילות של ימים מלאים. החלטה זו נפלה לאחר התייעצות עם גורמי קהילה שונים: הורים ובעלי מקצוע בתחום החינוך ונלקחו בחשבון הן הצרכים של הילדים, צרכי ההורים וצרכי היישוב כיישוב קהילתי.

אני מאחלת לכולם שנה טובה ועשייה חינוכית פורייה!

חלי זלינגר-
ריכוז ילדים ונוער
כפר מנחם

ועוד הודעה מהחינוך –

קייטנת ההורים מתקיימת כמתוכנן ויפעילו אותה הורי הילדים למשך 5 ימים

הגיימבורי, מענה לילדים הצעירים יפתח גם הוא כמתוכנן.

תרבות בונה קהילה

החום הכבד והמנוחה מהחגים מניבים בתרבות פירות מפתיעים! מתוך פעילות הקיץ והמפגשים השונים עלו רעיונות לפעילויות תרבותיות מגבשות ומשתפות שיעשו בהמשך השנה, פרי יצירתם ומחשבתם של תושבים מהיישוב. בינתיים, רגע לפני שאנחנו נכנסים לחדש תשרי ומגיעים החגים, נסכם קצת את פעילות הקיץ.

הקיץ אנחנו שוב נהנים מהסרטים המוקרנים על הדשא של חדר האוכל, את הסרטים השנה מקרינים המוסדניקים בהתנדבות, תודה למועדון מוסד זוהר היימן. הסרטים יוקרנו עד סוף אוגוסט בימי שלישי בשעה 20:30.

בחודש יוני נסענו למכללת הדסה לצילום בירושלים לסיור בתערוכת הצילומים של ג'ו קנטור "פנים אל פנים גב אל גב", צילומים מחייו בכפר מנחם. את הסיור ליווה ג'ו קנטור עצמו והמפגש היה נוסטלגי ומרגש מפי כל המשתתפים.

ביוני התרגשנו לצילוי שיריו של נתן אלתרמן. במופע "חלום ליל קיץ" בסגנון במה על במה בבית הבנים. המופע כלל פסנתר, צ'לו ושתי זמרות נהדרות – קבוצת צעירים, אשר הפיקו מופע בן שעה לשיריו של נתן אלתרמן. הקהל נהנה וישנה התארגנות לקיום מופעים נוספים מסוג זה. תודה רבה לרבקה ברק ותומר בן-אריה שעשו את האירוע ללא תשלום וכתרומה לקהילה.

סוף שנת תש"ע הביא עימו בסימן ההתחדשות את שוק הכפר הראשון. לשוק הגיעו משפחות היישוב למכור ולקנות מוצרים יד שנייה. השמחה הייתה רבה לראות כ"כ הרבה משפחות משתתפות במכירה, בהקמת דוכנים וברוח טובה של צרכנות נבונה. למרות החום הכבד באותו היום, הגיעו רבים לשוק לקניות ומפגש חברתי, גם הקונים וגם המוכרים יצאו מרוצים. את האירוע ארגנו שגית לב, ענת שטיינברג ויעל ישראל, עזרו מאוד לארגון רותי כהנים, אריה גרשוביץ, נהיר בן אשר, רונן שהרבני. אנחנו מקווים מאוד שהשוק יהפוך למסורת יישובית וניפגש שוב בפעם הבאה, עד אז – לא לזרוק כלום!

חגי תשרי

השבוע תצא הזמנה להרשמה לערב חג ראש השנה. את כניסת השנה החדשה נחגוג כרגיל בארוחה חגיגית על הדשא של חדר האוכל והפעם בליווי שירה בציבור לקהל הסועדים.

צוותי חגים: למרות הפניות הרבות, גם אישית לתושבים וגם בהודעות פומביות, **אין מתנדבים לארגון החגים**, לא התנדבו כלל תושבים לקיום יום כיפור בקהילה וצוות חג סוכות זקוק לשותפים נוספים.

חשוב לזכור כי מרבית ההפקה של החגים והאירועים מושתתת על התנדבות תושבים לארגון וביצוע. המעוניינים יכולים לפנות לרכזת התרבות.